

Forssan seudun kotouttamisohjelman raportointi 2021 – 2024, vuosi 2021

1. Kotouttamisen seudullinen strategia

- ☑ Kehitetään kiintiöpakolaisten vastaanoton seudullista koordinaatiota
- ☑ Kehitetään kotoutumispalveluiden saatavuutta, ja maahanmuuttajien tietoisuutta palveluista
- ☑ Kehitetään yksilöllisten kotouttavien palveluntarpeiden tunnistamista heti maahantulon alkuvaiheessa
- ☑ Tehostetaan kotoutumissuunnitelmien laatimista
- ☑ Lisätään ja kehitetään kotouttavia opetuskokonaisuuksia vastaamaan maahanmuuttajien erilaisiin tietojen ja taitojen tarpeisiin
- ☑ Kehitetään kotouttavan opetuksen maakunnallista järjestämistapaa ja vakiinnutetaan maakunnallisten satelliittiovetuspisteiden verkosto

Organisaation tehdyt toimenpiteet 2021:

Hämeen TE-toimisto:

-Yhteistyö Kotouttamon kanssa sujunut tänäkin vuonna hyvin ja olemme saaneet hyvin koordinoitusti seudulle tulleet kiintiöpakolaiset vastaanotettua ja ohjattua kotouttavien palveluiden piiriin. TE-toimistoon on saatu jo ennen maahantuloa tietoa tulevien kiintiöpakolaisasiakkaiden taustoista ja määristä.

- Korona ollut yhteisenä haasteena. Tiedotustyötä on tehty parhaan mukaan etäyhteyksiä hyödyntäen. Uusille/vanhoille asiakkaille jaettu omalla äidinkielellä sähköpostiin hyödyllistä tietoa kotoutujalle.

- Kotoutumissuunnitelmia laatiessa on pyritty ottamaan huomioon kotoutuja-asiakkaiden yksilölliset tarpeet.

- Kotoutumissuunnitelmia on laadittu uusille ja vanhoille asiakkaille. Uudet asiakkaat on pyritty kontaktoimaan mahdollisimman pian asiakkuuden TE-toimistossa alettua ja sitä kautta saatu kotoutumisprosessia liikkeelle. Muita asiakkaita on kontaktoitu koulujen loma-aikoina pääsääntöisesti, koska opetusta ei ole haluttu häiritä.

- Opetuskokonaisuuksista TE-toimisto tekee yhteistyötä Faktian kanssa kotoutumiskoulutuksen sisältöjen kanssa ja koulutustarjonnan suhteen. Koulutustarjonta on suhteutettu asiakkaiden tarpeiden ja kielitaidon arvion mukaisesti. Oltu mukana suunnittelemassa uusia työvoimakoulutusavauksia asiakkaille ja tiedotettu Faktiaa/asiakkaita rekrykoulutustarjonnasta. Nämä on koettu hyväksi asiakkaiden ohjaamisessa, koska usein koulutuksessa on mukana rekrytoiva yritys, joka on koulutuksen päätteeksi ollut valmis palkkaamaan asiakkaita. Pyritty edistämään seudun maahanmuuttajien/kotoutujien työllisyyttä olemalla yhteydessä seudun työnantajiin, joissa asiakkaat ovat olleet mm. koulutukseen kuuluneessa harjoitteluissa/työkokeilussa.

. TE-toimisto on käynyt pitämässä Kotouttamolla infon TE-palveluista. Tämä on jatkossakin mahdollista ja mielelläni tulen pitämään infoa Kotouttamoon jatkossakin.

Forssa:

- Yhteistyö Hämeen Te-toimiston, Kelan, FSHKY:n ja Forssan kaupungin välissä on ollut sujuvaa. Vastuualueet on jaettu selkeästi. Käytännön tasolla olen osallistunut kiintiöpakolaisten vastaanottoon tarpeen mukaan.
- Kela, etävastaanotto aloitettu 10/21 alkaen

- fshky.fi/asiakkaalle/kotouttamo monikieliset nettisivut on julkaistu, tiedotteet Kotouttamon palveluista on käännetty seudun suosituimpiin vieraisiin kieliin ja lähetetty seudulla asuville maahan muuttaneille (kesä 2021). Kotouttamo on vierailut Fai:n ja Hamk:n tilaisuuksissa tiedottamassa maahan muuttaneita palveluistaan. Palveluista tiedotetaan myös Facebookin avulla (Kotouttamo – Forssan seutu -sivut ja Kotovalmentaja -profiili). Ohjausta ja neuvontaa tarjotaan joustavasti monikanavaisesti: puhelimella (myös Whatsapp), sosiaalisen median kautta, sähköpostitse ja ajanvarauksella.
- Kotouttamo tarjoaa mahdollisuuden laatia alkukartoitus kaikille seudun maahan muuttaneille tulossyystä tai oleskeluluvan tyypistä riippumatta. Tällä hetkellä alkukartoituksia on tehty 30 kpl.
- kotouttavia opetuskokonaisuuksia ja muu toiminta- ja kurssitarjontaa suunnitellaan ja kehitetään mm. alkukartoituksissa nousseiden tarpeiden mukaan sekä Kotouttamon asiakkaiden palautteen mukaan
- Kotouttavan opetuksen maakunnallista järjestämistapaa kehitetään Kotouttamo 2 -hankkeessa, Forssan seudun Kotouttamolla on vahvaan yhteistyösopimukset Hämeenlinnan ja Riihimäen kotouttamojen kanssa. Forssan seudun Kotouttamoon on perustettu etävastaanottohuone sekä etäryhmäopetushuone, jossa asiakkaille tarjotaan ryhmämuotoista etätoimintaa sekä yksilöllistä ohjausta tietoteknisten ratkaisujen avulla. Etävastaanottopalvelussa on mahdollista käyttää tulkkausta.
- seudullinen vastaanoton koordinaatio aloitettiin uudella mallilla vuoden alusta, alkuvaihe FSHKY
- englanninkielisten nettisivujen rakentaminen aloitettu
- saatavuutta on kehitetty tutkinto-opiskelijoiden infolla, vertaistukiryhmä tarjottu kotopalvelujen ulkopuolella oleville, yrittäjyysinfot pilotoitu arabiaksi ja englanniksi, suomen kielen ryhmä vapaaehtoistyöllä yhteistyössä
- yhteiskuntaorientaatioryhmiä on jatkettu
- opetuskokonaisuuksien tarjoamista suunnitellaan kysynnän mukaisesti

Varhaiskasvatus

- Koordinoiva sosionomi osallistuu kiintiöpakolaisperheen alkupalaveriin ja ilmoittaa palvelukoordinaatille lapsien määrän ja iät.
- Koordinoiva sosionomi auttaa perhettä tekemään varhaiskasvatuspaikan hakemuksen yhdessä Kotouttamon työntekijän kanssa. Lisäksi hän on mukana, kun perhe tulee tutustumiskäynnille päiväkotiin.

LHKK:

- LHKK / Faktia: On kehitetty kotoutumiskoulutuksen opetuskokonaisuuksia vastaamaan maahanmuuttajien erilaisiin tietojen ja taitojen tarpeisiin. Uusi kotoutumiskoulutuksen toteutus suunnitellaan tulla vuoden 2021 alusta voimaan.
- Ammatillisen koulutuksen puolella on luotu S2-opiskelijoille yhteisiä opintoja suomen kielen taso huomioiden.

FSHKY:

- Kuntaansijoitus päätökset (Forssa/Jokioinen/Tammela) keskitetty FSHKY:lle; vastaanotossa pyritään optimoimaan kunnan vastaanottoresurssien ja pakolaisen yksilöllisten tarpeiden suhde.
- Kotouttamon ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä ryhmä/opetustoiminnot avattu kaikille maahanmuuttajille maahantuloperusteesta riippumatta. Ohjauspalveluita tarjotaan myös FAI:n

tiloissa 1 x/vk. Kotouttamon monikieliset verkkosivut julkaistu; tekstiversio kahdeksalla; ääniversio kolmella kielellä. Kaikille seudun täysi-ikäisille ulkomaan kansalaisille suorapostitettu Kotouttamon mainos 6/2021. Some-tiedotusta lisätty.

- Kotouttamon alkukartoitusta tarjotaan kaikille maahanmuuttajille maahantuloperusteesta riippumatta. Alkukartoituksesta ohjaus tarvittaviin ryhmä- tai yksilöohjauspalveluihin.
- FSHKY:n kotouttamistyöhön rekrytoitu sosiaalityöntekijä 1/2022; aikuisten ja perheiden kotoutumissuunnitelmien kehittämisprosessi vireillä.
- Kotouttamon kehittämishankkeissa 1 & 2 (rahoittajat FSHKY; Forssa; TEM) on kehitetty kotouttavien kurssien ja infojen sisältöjä kattavaksi yhteiskunnallisen tiedon kokonaisuudeksi. Opetuskokonaisuuksia tuotetaan sekä omana toimintana että järjestöresurssein.
- Maakuntaan perustettu kolme satelliittiovetuspistettä (Kotouttamo/Forssa, Hämeenlinna, Riihimäki); kotouttavan verkko-opetuksen maakunnallista järjestämistä pilotoitu.

2. Kotouttamisen vastuutahot ja monialainen yhteistyö

☑ Kehitetään monialaista viranomaisyhteistyötä ja vakiinnutetaan Forssan seudun Kotouttamon toiminta

☑ Kehitetään monialaisten alkukartoitusten laatimista ja saavutettavuutta

☑ Kehitetään kotouttavien opetuskokonaisuuksien polutusta osaksi maahanmuuttajien muita koulutuksia

☑ Kehitetään kotouttavaa perhetyötä ja perheiden kotoutumissuunnitelmien laatimista

☑ Tarkastellaan oman äidinkielen opetuksen järjestämismahdollisuuksia niille maahanmuuttajalapsille, joiden vanhemmillä ei ole oman äidinkielen luku- ja kirjoitustaitoa

☑ Kehitetään käytäntöjä suomen kielitaidon arvioimiseksi ja kehittämiseksi osana maahanmuuttajille laadittavia kuntouttavan työtoiminnan suunnitelmia

☑ Kehitetään kuntien työpajoilla toteutuvaa kielivalmennusta sekä työelämävalmiuksia edistäviä kotouttavia opetuskokonaisuuksia

☑ Kehitetään kotouttamisen järjestöyhteistyötä ja valtakunnallisten asiantuntijaorganisaatioiden etävastaanottojen koordinoitua

Organisaation tehdyt toimenpiteet 2021:

Hämeen TE-toimisto:

- Tehty tiivistä yhteistyötä Kotouttamon väen kanssa asiakkaiden tilanteisiin liittyen. Oltu mukana aktiivisesti Kotouttamon palaverissa, jossa ovat mukana Kela, TE-toimisto ja Kotouttamo.

- Oltu mukana kehittämässä monialaista kartoituslomaketta ja annettu siihen liittyen palautetta. Lisätty asiakkaiden kielitasoarviot myös lomakkeelle.

- Tätä kohtaa on ehkä enemmän Kotouttamo tehnyt. TE-toimisto on suunnitellut kotoutumiskoulutukset yhdessä Faktian kanssa.

- Perheiden kohdalla ei seudulle ole tullut kuin yksi kiintiöpakolaisperhe loppuvuodesta, joka on ehtinyt TE-toimiston asiakkaaksi kaikkien pakollisten rekisteröintien jälkeen. Heille on tarkoitus laatia ensi vuoden alusta kotoutumissuunnitelma monialaisena yhteistyönä.

- TE-toimiston asiakkaaksi voi tulla vasta 17-v., joten tämän vuoksi lapset jäävät usein Kotouttamon väen vastuulle enemmän.

- Kuntouttavan työtoimintaan ei tällä hetkellä voi ohjata kotoutumisajalla olevaa asiakasta, joten sen vuoksi ei ole tähän tietoa. Olisi syytä kuitenkin tarttua, koska kotoutumislakiin ollaan tekemässä muutoksia ja se saattaa sisältää muutoksia myös tähän kuntouttavan työtoiminnan puoleen ja siihen, että kotoutumisajalla voisi ohjata jo kuntouttavaan työtoimintaan.

Seudulla on yksittäisiä maahanmuuttajia, jotka eivät pääse edes luku- ja kirjoitustaidon koulutuksesta eteenpäin useamman yrityksenkään jälkeen tai mielenterveys-/muiden ongelmien vuoksi eivät kykene täysipäiväiseen opiskeluun. Heille kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen ja siihen sisältyvä kielenopiskelu olisi tärkeää ja ehkä ainoita väyliä oppia edes jotenkin kieltä. Nyt pajoilla tarjottavat palvelut eivät välttämättä vastaa tähän ja sen vuoksi niitä olisi hyvä kehittää.

- Kotouttamolta ollaan oltu yhteydessä puhelimesta suoraan, mikä on ollutkin hyvä tapa siihen, että saadaan heti tartuttua asiakkaan tilanteeseen, jos se on ollut akuutti.

Forssa:

- FK:n maahanmuuttajapalvelut osallistuu aktiivisesti Forssan seudun Kotouttamon toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. FK toimii myös Kotouttamon ohjausryhmässä, Kotouttamo-tiimissä, Ohjaamo-tiimissä sekä Yritystiimissä. Vakiinnuttamista ovat mm. palvelujen tarjoaminen, viestinnän laajentaminen, yhteistyöverkoston ylläpito, Luetaan yhdessä, Hilma ry sekä muita uusia kumppanuuksia luotu,
- Monialaisten alkukartoitusten laatimisesta vastaa FSHKY, johon FK:n kotouttamistyö poluttaa uusia monialaisen alkukartoituksen (ja kotoutumissuunnitelman) laadinnan tarpeessa olevia työvoiman ulkopuolella olevia asiakkaita.
- Kotouttavia opetuskokonaisuuksia tarjotaan osaksi kotoutumiskoulutuksessa, aikuisten perusopetuksessa sekä Valma-opetuksessa olevien maahan muuttaneiden koulutusta, suurin osa Kotouttamon tarjoamia opetuskokonaisuuksia on avoin kaikille seudulla asuville maahan muuttaneille (ml. tutkinto-opiskelijat, työperäiset ja työvoiman ulkopuolella olevat maahanmuuttaneet). Kotoutujan palveluja täydennetään infoilla ja ohjaamalla eri valmennuksiin, joita on saatavilla.
- Perhetyön kehittämisestä vastaa FSHKY.
- oman äidinkielen opetusta ei järjestetä Forssan kaupungilla tällä hetkellä. Kysyntää kuitenkin olisi. Kualan koulussa toimii läksykerho arabiankielisille oppilaille. Mahdollisuutta hyödyntää etäyhteydet oman äidinkielen opetuksen järjestämiseen tarkastellaan.
- Kielitaidon arviointi on Te-toimiston vastuulla. Kuntouttavaan työtoimintaan ei kuitenkaan voida ohjata koto-ajalla olevia asiakkaita, siksi oletetaan, että kuntouttavassa työtoiminnassa olevat asiakkaat ovat suorittaneet kotoutumiskoulutuksen aiemmin eli omaavat ainakin suomen kielen alkeet.
- Kielitaidon ja muun osaamisen kehittäminen työpajaympäristössä on kuitenkin tärkeä aihe, josta keskustelu on aloitettu Aktiivin väen kanssa. Keskustelussa kartoitin haasteita ja selvitin nykytilannetta. Kielitaitoa kehittävää toimintaa on tarjolla sekä Kotouttamossa, että vapaan sivistystyön kursseissa, mutta sitä ei kirjata osana kuntouttavan työtoiminnan suunnitelmaa. Työpajatoiminnassa olevia asiakkaita ei suoraan poluteta Kotouttamon ryhmäinfoihin. Työpajalla olevat maahan muuttaneisiin liittyvät käytännöt ja suunnitelmien laatimiseen liittyvät käytännön vaikuttavat olevan jäykkiä ja joustamattomia, siksi työpajatoiminnan asiakkaiden kieli- ja työelämätaitojen osaamisen kehittäminen ei tähän asti ole edennyt paljon.
- FK:n kotoutumisvalmentaja on esittänyt Kotouttamon toimintaa ja asiakaskuntaa järjestöjen illassa, jonka jälkeen Kotouttamoon on tullut muutama yhteydenotto aiheesta. Kotouttamolla on vakiintuneita yhteistyömalleja useampien seudullisten järjestöjen kanssa (SPR, Mieli ry, Lounais-Hämeen Martat, MLL Forssan seutu ym). Maakunnallisesti ja valtakunnallisesti palveluita tarjoavat yhdistystoimijat on kartoitettu 2021. Maakunnallista ja valtakunnallista järjestöyhteistyötä

kehitetään Kotouttamo 2-hankkeessa (2021-2022). Ensimmäiset etävastaanotot (mm. Hilma-keskus, Suomen pakolaisapu) on järjestetty syys-talvella 2021.

- museolla oli viime keväänä/kesänä kieliharjoittelussa ja työkokeilussa Kanadasta juuri Suomeen muuttanut, alan koulutuksen saanut nuori arkeologian opiskelija. Tosin hänen äitinsä oli suomalainen, että mahdetaanko häntä sitten maahanmuuttajaksi laskea, vaikka ei kieltä osannutkaan eikä ollut koskaan ennen Suomessa asunut.

Nuorisotyö:

- Keväällä 2021 suunniteltu ryhmätoiminta maahanmuuttajataustaisille nuorille siirtyi syksyyn 2021 koronan vuoksi. Maahanmuuttajataustaisia nuoria olemme yrittäneet tavoitella etsivän nuorisotyön pariin seutukunnan kotouttamisvalmentajan avulla. Toiminnan tarkoituksena on tutustua seudun maahanmuuttaja nuoriin ja luoda kontaktia heihin. Samalla kertoa etsivän nuorisotyön toiminnasta, selvittää mitä kaikkea alueella voi tehdä ja samalla tukea heitä kantaväestön toimintaan mukaan. Toimintaa järjestetään kerran kuussa Viltterissä 16-29-vuotiaille nuorille.
- Nuorisotilalla tapahtuvaan Avointen ovien toimintaan ovat tervetulleita myös maahanmuuttajataustaiset yli 13- vuotiaat nuoret. Heitä käy siellä satunnaisesti 3-4 hengen poikaryhmät.
- K-15 Kahvilaan ovat tervetulleita myös maahanmuuttajataustaiset nuoret. Nuorten tavoittaminen on vain ollut haastavaa.
- Kesäaikaan maahanmuuttajataustaiset perheet ovat löytäneet liikennepuistotoiminnan ja muutamia lapsia on osallistunut päiväleiritoimintaan Kuutamolla.

Vaka:

- Koordinoiva sosionomi on yhteyshenkilö Kotouttamon kanssa.
- Lasten suomen kielen osaamista kartoitetaan Kielipeda-työvälineellä. Moomi language-sovellus on käytössä eskareissa tarpeen mukaan. Lukulumo-sovelluksen kautta varhaiskasvatuksessa pystytään kuuntelemaan satuja usealla eri kielellä sekä suomenkielisinä.
- Kaikilla työntekijöillä on osaamista suomi toisena kielenä opetukseen osana varhaiskasvatusta ja esiopetusta.
-

LHKK:

- LHKK/Faktia: Uudessa vuoden 2021 alussa tullessa kotoutumiskoulutuksen toteutussuunnitelmassa on uutena kartoittava jakso moduulilla 1. Tavoitteena on selvittää oppimisvaikeudet heti opintojen alussa ja ohjata opiskelija oikeaan palveluun.

FSHKY:

- Yhteistyö sosiaalitoimen, Kelan ja te-palveluiden välillä on tiivistynyt (mm. säännölliset tiimipalaverit). Kotouttamon ohjaus- ja neuvontapalvelupisteen toimintaa on toistaiseksi rahoitettu hankeavustuksilla; vakainaista henkilöstöresurssia ei ole.
- Monialainen alkukartoitusohjaus luotu sähköiselle alustalle; käyttö aloitettu. Alkukartoitukseen ohjataan kaikki Kotouttamon uudet asiakkaat.
- Polutusta kehitetty erityisesti verkkototeutusten osalta. Polutusta tehty FAI:n kotoutumiskoulutuksen ja luku- ja kirjoitustaidon opetuksen kanssa; vähäisesti myös aikuisten perusopetuksen kanssa (aiheet osittain päällekkäisiä).

- FSHKY:n kotouttamistyöhön perustettu kotouttavan perhetyöntekijän toimi 6/2021. Perheiden kotoutumissuunnitelmien kehittämisprosessi käynnistetty.
- Kotouttamon opetustoimintaan sisältyvät infot: Työ ja toimeentulo Suomessa, te-palvelut, cv-työpaja ja työnhakutaidot
- Kotouttamon järjestökumppanien määrä on kasvanut; kasvava määrä kotouttavasta opetuksesta toteutetaan järjestöresurssein. Etävastaanottohuone perustettu Kotouttamoon; järjestöjen etävastaanottojen koordinointi käynnistetty.

3. Hyvät väestösuhteet ja yhdenvertaisuus

☑ Perustetaan seudullinen väestösuhdeverkosto koordinoimaan väestösuhteiden seuranta ja yhteisösovittelun osaamisen kehittämistä

☑ Kehitetään hyvinvointikuntayhtymän osallistavaa yhteisöpalvelumallia ja vakiinnutetaan Yhteisötalon toiminta

☑ Kehitetään naapurustotyötä ja naapuruussovittelun osaamista

☑ Kehitetään väestösuhdetaitojen opetuskokonaisuus osaksi maahanmuuttajien kotouttavaa opetusta

☑ Kehitetään väestösuhdeopetusta perusopetuksen yläasteen ja toisen asteen opetuksen hyödynnettäväksi sekä kaikille avoimena kurssitoimintana järjestettäväksi

Organisaation tehdyt toimenpiteet 2021:

Hämeen TE-toimisto:

- Mukana seudun väestösuhdeverkoston alkupalaverissa. Sen jälkeen tosin tästä ei ole kuulunut enää mitään uutta. Teemalle kuitenkin varmasti on tarvetta tulevaisuudelle, joten sen vuoksi pidän tätä hyvänä avauksena.
- Tätä varmasti tehty enemmän Yhteisötalon puolesta. Yhteisötalon palveluille on varmasti tarvetta jatkossakin, joten sen vuoksi Yhteisötalo olisi hyvä saada vakiinnutettua.
- Naapuruussovittelua ei ole tehty TE-toimiston puolesta. Tässä vastuu on ollut enemmän Kotouttamolla.
- Väestösuhdetaitojen opetusta on varmasti kehitetty enemmän Kotouttamossa. TE-toimisto on koordinoitunut kotoutumiskoulutuksen järjestämistä yhdessä Faktian kanssa.
- Väestösuhdetaitojen opetuksen kehittäminen on tärkeää kotoutumisen näkökulmasta. Sen vuoksi tätä työtä on tärkeää kehittää. Ymmärtääkseni Faktiassa ollaan tehty tätä työtä kotoutumiskoulutuksessa yhtenä opetuskokonaisuutena.

Forssa:

- seudullinen väestösuhdeverkoston ensimmäinen kokous on pidetty keväällä 2021. FK mukana järjestäytymiskokouksessa ja valmis sitoutumaan väestösuhdeverkoston toimintaan.
- hyvinvointikuntayhtymän vastuulla. Yhteisötalon toiminta on ollut jatkuvaa (pandemiarajoitusten puitteissa) ja suosittua.
- naapuruustyötä ei ole tehty FK:n kotouttamstyön puolesta.
- väestösuhdetaitoja käsitellään osana mm. Yhteiskuntaorientaatiota ja suomen kielen opetusta. Kotouttamon ryhmä- ja kurssitoiminnassa pyritään ottamaan huomioon hyvät väestösuhteet -

- aihetta (esim. Poliisin vierailu Kotouttamossa), mutta yhtenäistä väestösuhdetaitojen opetuskokonaisuutta osaksi maahanmuuttajien kotouttavaa opetusta ei ole rakennettu.
- väestösuhdeopetuksesta perusopetuksen osana ei ole tietoa, *LHKK tai perusopetus? esim. onko antirasismi-valmennusta?*
 - *FSHKY:n vastaukset tähän tavoitteeseen?*

LHKK:

- LHKK/Faktia: Lokakuun viimeisenä päivänä järjestetään vuosittain monikulttuurisuuspäivä, jossa edistetään eri kulttuurien tuntemusta. Monikulttuurisuutta lisätään monin tavoin vuoden aikana (esim. ammatillisen koulutuksen kurssit käyvät keskustelemassa kotoutumiskoulutusten opiskelijoiden kanssa tunneilla).

FSHKY:

- Väestösuhdetyön käynnistämiskokous pidetty, nimeämisiä väestösuhdeverkostoon vastaanotettu. Väestösuhdeverkosto ei ole vielä aloittanut toimintaansa (koollekutsuja puuttunut).
- Yhteisötalon toiminta ollut ajoittain tauolla koronarajoitusten vuoksi. Uusia vertaisryhmiä käynnistetty. Vakinaista henkilöstöresurssia ei ole saatu, mitä toiminnan vakiinnuttaminen edellyttäisi.
- Naapuruussovittelun keskuksen palveluita hyödynnetty; paikallisen osaamisen kehittämisestä avattu keskustelu sovittelutoimiston kanssa
- Väestösuhdetaito-opetuksen sisällöllinen suunnitelma on laadittu; pilotoinnista Kanta-Hämeen alueella alustavasti keskusteltu. Kehittämisen rahoituspohja vielä auki.
-

4. Kestävä kehitys ja globaali vastuu

- ☑ Varmistetaan Forssan seudun järkivihreän elinkeinostrategian toimeenpano myös osana kotoutumista edistäviä toimenpiteitä
- ☑ Kehitetään valtakunnallisesti hyödynnettävä malli Suomessa elävien pakolaisten ja muiden maahanmuuttajien globaalin osaamisen ja osallistumisen edellytysten kehittämiseksi
- ☑ Kehitetään maahanmuuttajien ammatillista osaamista kestävän kehityksen valmiuksilla
- ☑ Kehitetään kestävän kehityksen opetuksen ja maahanmuuttajien ammatillisen opetuksen välistä oppimistehtävä- ja työssäoppimisyhteistyötä sekä kestävän kehityksen työelämäyhteyksiä

Organisaation tehdyt toimenpiteet 2021:

Hämeen TE-toimisto:

- Osallistunut Forssan seudullisen ekosysteemin valmisteluun. Siinä yhtenä teemana oli kestävä kehitys ja työpajassa pohdimme tätä tematiikkaa. Sovittu, että tätä lähdetään kehittämään ekosysteemin mukana. Joka tapauksessa kotoutujissa on monenlaisia henkilöitä ja monenlaisella taustalla, joten tätäkin tematiikkaa on hyvä pitää esillä.
- Tulisi kehittää tulevaisuudessa. Seudun työnantaja olisi myös hyvä saada mukaan tähän, koska heitäkin olisi hyvä kuulla työvoimatarpeen osalta. Työvoimapulasta kärsiville yrityksille/sesonkityötä tarjoaville

yrittäjille maahanmuuttajat olisivat varmasti yksi vaihtoehto, jota ei nyt mielestäni hyödynnetä tarpeeksi seudulla. Tai sitten työnantajilla on kenties pelkoja, että työntekijä ei ymmärrä esimerkiksi työturvallisuusohjeistuksia, jotka ovat työnantajan vastuulla.

- Ammatillinen koulutus tässä avainasemassa. TE-toimisto vastaa lähinnä asiakkaiden ohjauksen koordinoinnista ja työttömyysturvasta koulutuksiin. Ammatillisessa koulutuksessa vastuu on oppilaitoksilla. Faktian vahvuus on se, että monenlaisella taustalla on päästy suorittamaan myös osatutkintoja. Mielestäni Suomen koulutustasosta on pidettävä kiinni ja vähintään perustaidot tulee hallita ennen kuin asiakas voi lähteä suorittamaan ammatillista tutkintoa.

- Työelämäyhteyksiä Faktialla on kiitettävästi ja asiakkaat ovat päässeet nytkin vaikeana korona-aikana työssäoppimaan melko hyvin. Työssäoppimisjaksoilla TE-toimistokin on nyt ottanut enemmän roolia ja pyrkinyt edistämään asiakkaiden työllistymistä yrityksiin. Koska yrityksiin työllistyminen luo mielestäni kasvua alueelle. Nyt on ollut positiivista huomata, että heikoimmillakin taidoilla olevia on työllistynyt avoimille markkinoille ilman tukia.

Forssa:

- FK on sitoutunut järkivihreään elinkeinostrategiaan, jonka puitteissa FK:n kotouttamistyö pyrkii toimimaan vastuullisesti (sähköinen asiointi /sähköiset asiakirjat, puhelintulkkaus (matkakustannusten>päästöjen vähentäminen)). Yhteisötilan kierrätyspiste ja ruokajako. Kotouttamo toimii Forssan seudun järkivihreän elinkeinostrategian mukaisesti avoimesti, vastuullisesti, rohkeasti.
- Kotouttamo tarjoaa kierrätystä ja vastuullista asumista käsiteltävää opetusta seudun vieraskielisille.
- FK:n kotouttamistyö ei ole osallistunut em. mallin kehittämiseen. Seurattu globaalin osaamiseen ja osallistumiseen liittyviä keskustelutilaisuuksia, mutta en vielä nähnyt toimivaa mallia aiheesta. Osaamisen kehittäminen ja kansainvälisten osaajien tiedon ja taidon todentaminen ja hyödyntäminen nousevat tulevaisuuden trendeiksi.
- huomioidaan kaikessa ammatillisessa opetuksessa (LHKK), mm. maahanmuuttajien ammatillisessa opetuksessa.

LHKK

- LHKK/Faktia: Kestävän kehityksen opetusta on järjestetty monipuolisesti kaikille kotoutumiskoulutuksessa oleville. Kestävä kehitys on yksi painopistealueistamme kaikessa oppilaitoksen toiminnassa. Tutkintokoulutuksissa LHKK:lla on vastuullisuus ja kiertotalousosaamisilupaus jokaisessa tutkinnossa.

FSHKY:

- Kotouttamon opetuskokonaisuuteen lisätty kierrätysinfo; luonnon monimuotoisuuteen liittyvä info suunnitteilla Elonkierron kanssa
- Väestösuhdeopetusmalli kehitteillä
- *FAI:lla kestävän kehityksen osaamislopaukset kaikissa koulutuksissa, ml. maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus
-

Tunnusluvut ja seurantatiedot:

Seurantatapana on seudullisen kotouttamisverkoston toteuttama selvitys kotouttamisohjelman alakohtaisten toimenpiteiden toteutumisesta. Kotouttamisen seurannan tukena käytetään rekisteripohjaista tietoa ja paikallistasolta kertyvää laadullista tietoa esimerkiksi:

- ulkomaan kansalaisten määrästä
- työllisyys- ja koulutusasteesta sekä
- osallisuuden ja hyvinvoinnin asteesta saatavilla olevaa
- palvelutiedot

Organisaatiossa seurattavia maahanmuuttajien palveluihin liittyviä tunnuslukuja ja tiedon tuotannon mahdollisuuksia tai huomioita:

Te-toimisto:

1.10.2021 olevassa tilastossa seudun (Forssa, Tammela, Jokioinen, Humppila ja Ypäjä) sellaisten TE-toimiston asiakkaiden määrä, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai kansalaisuus muu kuin suomi ollut 259 asiakasta. Mukana siis muutkin kuin kotoutuja-asiakkaat.

- 61 hlö heistä on ollut työttömiä. Lomautettuja on ollut 5hlö
- Työssä olevia on heistä 77 hlö.
- Koulutuksessa (kotoutumiskoulutus/Valma/Ammatillinen koulutus/työvoimakoulutus) olevia on heistä ollut 83 hlö
- Työvoiman ulkopuolella (äitiyslomalla/sairaslomalla jne.) on ollut 21 hlö
- Työllistymistä edistävissä palveluissa (työkokeilu/kuntouttava työtoiminta) on ollut 9 hlö.
- 3 hlö on ollut lyhennetyllä työviikolla.

Kotoutuja-asiakkaiden vastaavat määrät ilmoitushetkellä 15.12.2021:

- Kokonaismäärä: 117 asiakasta
- Työssä/työllistetty: 22 asiakasta
- Koulutuksessa: 60 asiakasta
- Työttömänä 12 asiakasta, lomautettuna 1 asiakas.
- Työvoiman ulkopuolella 22 asiakasta

Tilastossa on huomattava se, että se ei näytä kaikkia työssäolevia, mikäli heidän työnhakunsa on päättynyt samalla, kun ovat työllistyneet. Työttömien joukossa kaikki luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen suorittaneet 5 hlö. Tilastossa huomioita myös se, että se riippuu pitkälti otantahetkestä. Esim. koulujen loma-aikoina työttömiä asiakkaita enemmän.

Forssa:

- vuonna 2021 päivystys matalan kynnyksen neuvonta- ja ohjauspisteessä (huhtikuuhun asti)
- asiakastapaamista ajanvarauksella on ollut 112 (oleskelulupa- ja kansalaisuushakemukset ja -neuvonta, digi-tuki, työnhaku)
- puhelimessa neuvontakertoja eikä ajanvaraukselta tulevia asiakkaita ei seurattu
- vuonna 2021 toteutetut toiminnot:

Suomen kurssi (alkeet)	2 tuntia viikossa, tammi-joulukuu, jatkuva	suomen kielen opetusta alkeistasolla	korona-sulun aikana (kevät 2021) toteutus Teams
-------------------------------	--	--------------------------------------	---

Suomen keskusteluryhmä	2 tuntia viikossa, tammi-joulukuu, jatkuva	suomen kielen keskusteluryhmä edistyneille suomen oppijoille	korona-sulun aikana (kevät 2021) toteutus Teams
Työelämän Suomea (kevät)	4 tuntia viikossa/huhti-toukokuu 2021	suomen kieltä ja työelämän taitoja	korona-sulun aikana (kevät 2021) toteutus Teams, yhteistyössä Wahren-opiston kanssa
Työelämäinfo (talvi)	2 tuntia, helmikuu 2021	työelämäaiheista infoa suomen kielellä	toteutus Teams, yhteistyössä LHKK:n kanssa
Yhteiskuntaorientaatio (kurmanzi)	3 tuntia/10 viikkoa	omakielinen /tulkattu yhteiskuntaorientaatio	korona-sulun aikana (kevät 2021) toteutus Teams
Pyöräilykurssi	4krt x 2 tuntia, kesäkuu 2021	pyöräilytaidon alkeiskurssi	yhteistyössä Pyöräiliiton kanssa
Vertaistukiryhmä	10krt x 2 tunti, kesä-elokuu 2021	vertaisohjausta arabian kielisille naisille, suljettu ryhmä	yhteistyössä Suomen pakolaisavun /Veto-toiminnan kanssa
Työelämän Suomea 1 (syksy)	4 tuntia viikossa, syys-marraskuu 2021	suomen kieltä ja työelämän taitoja	toteutus Teams, yhteistyössä Wahren-opiston kanssa
Yrittäjyysinfo (syksy)	3 tuntia, lokakuu 2021	yrittäjyysinfoa suomeksi, arabian kielen tulkkauksella	yhteistyössä Fyk:in kanssa(Elvi-hanke)
Entrepreneurship info (syksy)	3 tuntia, lokakuu 2021	yrittäjyysinfoa englanniksi HAMK:n tutkinto-opiskelijoille	yhteistyössä Fyk:in kanssa(Elvi-hanke)
Luetaan yhdessä - suomen kielen ryhmä	2 tuntia viikossa, alkaen lokakuu 2021, jatkuva	suomen kielen opetusta alkeistasolla	yhteistyössä Luetaan yhdessä -verkoston kanssa.
Seksuaaliterveys ja - oikeudet	3 tuntia, joulukuu 2021	info seksuaaliterveydestä ja -oikeuksista englanniksi arabiaksi tulkattuna	yhteistyössä HIV-pointin kanssa

- Kotouttamon asiakaskysely on aloitettu marraskuussa 2021. Kysely on auki 28.2.2022 asti ja vastausaika on mahdollista pidentää tarvittaessa. Kysely on julkaistu forssa.fi (maahanmuuttajan palvelut) sekä fshky.fi (Kotouttamo) -sivuille ja on avoin kaikille. Vastauksia on tullut tähän mennessä 14 (5.1.2021).
- linkki kyselyyn <https://forms.office.com/r/hh67d5zdmc>

LHKK

- LHKK/Faktia: Kotoutumiskoulutuksessa oli vuonna 2021 yhteensä 58 opiskelijaa, päättöpalaute 4,3.

Vaka:

- Perheiden/lasten tiedot löytyvät Abilitasta ja esiopetusikäisten lasten tietoja myös Primuksesta.
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajilla on tieto kaikista S2- lapsista (suomi toisena kielenä) omissa taloissaan. Varhaiskasvatuksen johtava erityisopettaja kartoittaa koko varhaiskasvatuksen alueelta tiedon S2 lasten määrästä ja kielistä.

FSHKY:

- Kotouttamon ohjaus- ja neuvontapalvelupisteessä käytössä ALPO-rekisteriseuranta, josta mm. tiedot asiakkaan maassaoloajasta, oleskelulupaperusteesta, työmarkkinatilanteesta, kansalaisuudesta, kielestä ja asiointitapahtuman syystä.
 - Täysi-ikäisiä ulkomaan kansalaisia 6/2021: 731 hlö (tiedot ostettu DVV:ltä)
 - Kotouttamon ohjaus- ja neuvontapalvelun asiointitapahtumat 2021: 718 kpl.
 - FSHKY:n kotouttamistyön (sosiaalihuolto) asiakasmäärä 12/2021: 244 hlö
 - HUOM. Kerättäviä tietoja myös pakolaistaustaisten maahanmuuttajien määrä ja Kotouttamon opetuskokonaisuuksien osallistujamäärä: tiedot päivitettävänä